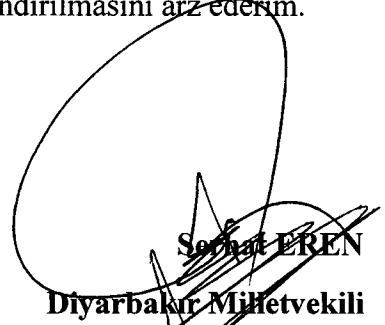

Aşağıda belirtilen soruların **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Tutuklu gazeteci İsmail Arı'nın kamuoyuna yansıyan haberine göre, adliyelerde muhafaza altına alınan adli emanetlerin uygun koşullarda saklanmadığı, bazı delillerin fareler tarafından kemirilerek kullanılamaz hale geldiği anlaşılmaktadır. Söz konusu bulgular, basına yansıyan diğer bilgilerle birlikte değerlendirildiğinde, bu durumun münferit bir ihmalin ötesinde, adli emanetlerin korunmasına ilişkin yapısal sorunların ve denetim mekanizmalarındaki yetersizliklerin bir yansıması olduğu görülmektedir.

Adli emanet depoları; ceza yargılamasının temel unsurlarından olan delillerin saklandığı, maddi gerçeğin ortaya çıkarılması açısından kritik öneme sahip alanlardır. Buna rağmen, farklı adliyelerde bu alanların fiziki koşullarının yetersiz olduğu, rutubet, haşere, yangın riski, yetersiz güvenlik önlemleri ve düzensiz depolama gibi sorunların uzun süredir devam ettiği bilinmektedir. Delillerin uygun ambalajlama, etiketleme ve izlenebilirlik standartlarına tabi olmadan muhafaza edilmesi, zaman içinde tahrip olma riskini artırmakta bu da yargı süreçlerinin sağlıklı yürütülmesini doğrudan etkilemektedir. Nitekim geçmiş yıllarda da adli emanetlerde bulunan uyuşturucu maddelerin eksildiğine dair tespitler, silah ve mühimmatın kayıtlarla örtüşmediği durumlar, su baskını veya yangın nedeniyle zarar gören dosyalar ve uzun süre uygun koşullarda saklanmadığı için işlevini yitiren deliller kamuoyuna yansımıştır. Yine vekili olduğum Diyarbakır'da geçtiğimiz aylarda adli emanet deposundan silah ve mermilerin çalındığı ve deponun soyulduğu kamuoyuna yansımıştı. Delil olarak muhafaza edilmesi gereken silah ve mühimmatın dahi korunamaması, yalnızca fiziki koşulların değil, güvenlik ve denetim mekanizmalarının da ciddi zafiyetler içerdiğini göstermektedir.

Bu çerçevede, Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Teftiş Kurulu'nun rolü ayrı bir önem taşımaktadır. Adliyelerin fiziki altyapısı, adli emanetlerin muhafaza koşulları ve delil güvenliği gibi konuların düzenli ve etkili biçimde denetlenmesi, olası risklerin önceden tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması beklenmektedir. Ancak hem ülke genelinde hem de Diyarbakır özelinde yaşanan bu olaylar, denetim süreçlerinin yeterliliği ve sürekliliği konusunda soru işaretleri doğurmaktadır. Delil güvenliğinin sağlanamaması, yalnızca idari bir eksiklik değil, aynı zamanda adil yargılanma hakkı bakımından doğrudan sonuç doğuran bir sorundur. Delilin zarar görmesi, kaybolması ya da çalınması maddi gerçeğe ulaşma imkanını zayıflatmakta, yargı süreçlerinin güvenilirliğini tartışmalı hale getirmektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde adli emanetlerin muhafaza edildiği depo ve alan sayısı kaçtır? Bu alanların fiziki koşulları hangi standartlara göre belirlenmektedir?
2. Son 5 yıl içerisinde adli emanetlerde bulunan delillerin zarar gördüğü, kaybolduğu veya kullanılamaz hale geldiği kaç olay tespit edilmiştir? Bu olayların yıllara ve illere göre dağılımı nedir?
3. Adli emanetlerde delillerin fareler, haşereler veya benzeri nedenlerle tahrip olduğu yönünde Bakanlığınıza ulaşan başvuru veya tespit sayısı kaçtır? Bu olaylara ilişkin hangi işlemler yapılmıştır?
4. Delillerin zarar görmesi veya kaybolması nedeniyle yargı süreçlerinin olumsuz etkilendiği, davaların düşmesine veya kararların değişmesine yol açan dosya sayısı kaçtır?
5. Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu tarafından son 5 yıl içerisinde adli emanetlerin muhafazasına ilişkin kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerin sonuçları nelerdir?
6. Söz konusu denetimler sonucunda adli emanetlerin korunmasına ilişkin eksiklik veya ihmal tespit edilen kaç adliye bulunmaktadır? Bu tespitler doğrultusunda hangi idari veya disiplin işlemleri uygulanmıştır?
7. Teftiş Kurulu tarafından hazırlanan raporlarda adli emanet depolarının fiziki koşullarına ve delil güvenliğine ilişkin hangi yapısal sorunlar tespit edilmiştir? Bu sorunların giderilmesine yönelik hangi adımlar atılmıştır?
8. Adli emanetlerin uygun koşullarda saklanabilmesi için son 5 yılda ne kadar bütçe ayrılmıştır? Bu bütçe kapsamında hangi illerde ne tür iyileştirme çalışmaları yapılmıştır?
9. Delil güvenliğinin sağlanması amacıyla merkezi depolama, dijital izleme, barkodlama veya benzeri modern sistemlerin kurulmasına yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?
10. Adli emanetlerin muhafazasına ilişkin görev yapan personelin eğitimi, denetimi ve sorumluluklarına ilişkin mevcut düzenlemeler nelerdir? Bu personelin hizmet içi eğitimine yönelik son 5 yılda hangi çalışmalar yapılmıştır?
11. Diyarbakır'da adli emanet depolarından silah ve mühimmat çalındığı ve depo güvenliğinin ihlal edildiği olaylara ilişkin Bakanlığınız tarafından başlatılan idari ve adli süreçler nelerdir? Bu olayların failleri tespit edilmiş midir?
12. Söz konusu olaylar sonrasında Diyarbakır Adliyesi başta olmak üzere ilgili adliyelerde güvenlik ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik hangi somut adımlar atılmıştır?
13. Diyarbakır'daki adli emanet depoları, Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu tarafından son 5 yıl içerisinde kaç kez denetlenmiştir? Bu denetimlerde hangi eksiklikler tespit edilmiştir?
14. Diyarbakır'da yaşanan bu olaylar sonrası Teftiş Kurulu tarafından hazırlanan raporlar doğrultusunda herhangi bir idari veya disiplin işlemi uygulanmış mıdır? Uygulanmışsa kapsamı nedir?